

Risikovurdering i EQS

Brukerveiledning

Innhold:

Oversiktsbilde	2
Risikovurdering – begrep	3
Registrering av risiko	4
Sannsynlighet	6
Konsekvens	7
Risikobilde, nå og fremtidig ..	8
Tiltaksfunksjonen	9
Registrering av flere risikoelementer	10
Utforming av filter	11
Filter for tiltak	12
Utforming av rapport	13
Synliggjøring av risiko	13

Ove A. Pedersen

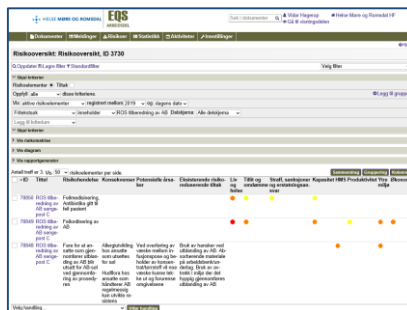
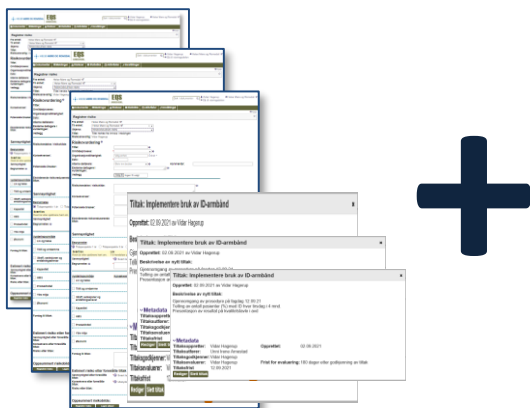
Kvalitet og virksomhetsstyring,

Dir. stab. HNT, 24.08.2022.

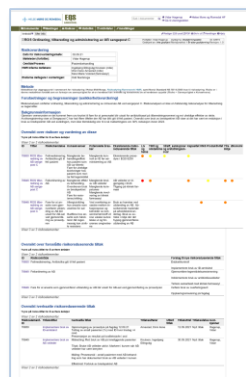
Risikomodulen i EQS

Analyse- og vurderingsdel
- risikoskjemaer m/tiltaksdel

Automatisert oversikt
vha. filter

=

Rapportmal
med filter
og fritekst

Forutsetter at man har generell kunnskap om risikovurdering (EQS ID 1909) og risikostyring (EQS ID 33265), samt kjennskap til EQS.

Risikovurdering - begrep

Risikokilder

Risikovurderingen tar utgangspunkt i risikokildene (hendelser/farer) som er identifisert. Derfor er dette trinnet det viktigste. Blir en hendelse eller fare ikke identifisert her så blir den heller ikke risikovurdert. Tverrfaglighet og god forståelse av alle delprosessene er derfor grunnleggende viktig på dette trinnet. Detaljert beskrivelse og vurdering av årsaker, sannsynlighet, konsekvenser og usikkerhet kan gjøres av en mindre gruppe.

Risiko

Risiko er en funksjon av sannsynlighet og konsekvens, og vurderes her som Sannsynlighet x Konsekvens.

Usikkerhetsvurdering

Ettersom risikovurderingens natur er å si noe om *fremtidig* risiko, bygger alle risikovurderinger på et sett med forutsetninger og antakelser. Omfanget av disse forutsetningene, antagelsene og vurderingene utgjør viktige elementer av risikovurderingens usikkerhet. Elementer som bidrar til usikkerhet er mengden og kvaliteten på informasjonen som ligger til grunn for analysen, samt deltakernes kompetanse. Det er også et mål å redusere innvirkningen av deltakernes eventuelle preferanser og fordommer for å redusere usikkerheten.

Det er ønskelig at usikkerheten forbundet med risikovurderingen beskrives som en del av risikovurderingsprosessen, og tas med i rapporten. Dette er viktig for å synliggjøre usikkerheten overfor beslutningstakere som benytter risikovurderingen som en del av sitt beslutningsgrunnlag, samt å gjøre resultatene og vurderingene fra risikovurderingen etterprøvbare.

Vurdering av sannsynlighet

Denne vurderingen *skal* som hovedregel benytte felles anbefalte kriterier for sannsynlighetsvurdering. Disse kriteriene fremkommer i rammeverk for risikostyring HMN og er bygget inn i ROS-verktøyet i EQS. Om en velger å fravike fra disse kriteriene skal dette dokumenteres i rapporten

Sannsynlighetsvurderingen *skal* ta hensyn til dokumenterte eksisterende sannsynlighetsreducerende tiltak.

Vurdering av konsekvenser

Alle identifiserte risikokilder *skal* vurderes med tanke på konsekvenser. Denne vurderingen gjøres uavhengig av årsaker og sannsynlighet, og *skal* som hovedregel benytte felles anbefalte kriterier for konsekvensvurdering som fremkommer i det regionale rammeverket (kriteriene er bygget inn i verktøyet i EQS) i. Hver risikokilde *kan* ha konsekvenser innenfor ett eller flere konsekvensområder/ vurderingsområder. Under vurderingen kan en velge å aktivere ett eller flere konsekvensområder for hver risikokilde.

Konsekvensvurderingen *skal* ta hensyn til dokumenterte eksisterende konsekvens- og sannsynlighetsreducerende tiltak.

Registrering av risiko

Når man har gjort ferdig identifiseringen og grovsorteringen av risikokildene starter man med å registrere disse i risikoskjemaet i EQS.

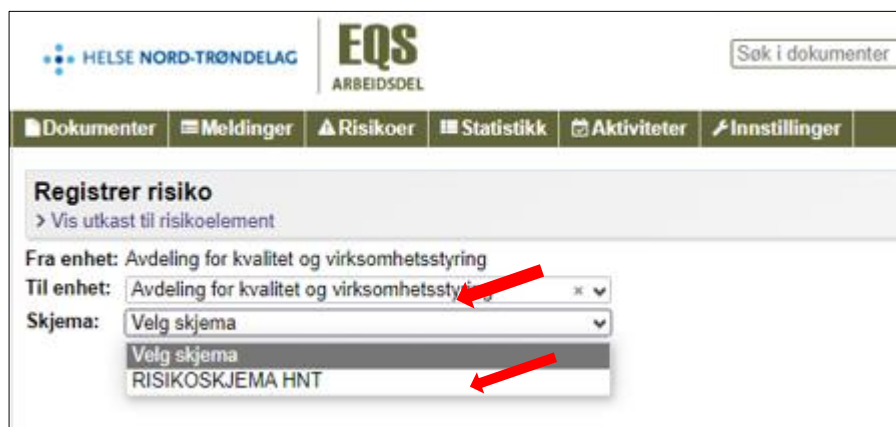
Dvs. man åpner og fyller ut skjemaet «RISIKOSKJEMA HNT». Et utfylt skjema kalles ett risikoelement.

For å få tilgang til det må EQS-enhetsansvarlig gi deg rettigheten «Registrere risikoelement».

The screenshot shows the EQS ARBEIDSDEL interface. The top navigation bar includes 'Dokumenter', 'Meldinger', 'Risikoer', 'Statistikk', 'Aktiviteter', and 'Innstillinger'. The 'Risikoer' menu is expanded, showing options: 'Registrer risiko', 'Utkast til risikoelement', 'Risikooversikt', 'Risikofilter', 'Vurderingsområder', and 'Risikoskjemaer'. A red arrow points to 'Registrer risiko'. On the left, there are sections for 'Oppgaver: 17' and 'Systemer'. On the right, there is a 'Sist redigert' table with columns 'ID' and 'Tittel'.

ID	Tittel
1909	Metod
33411	Bruk a
33414	Risiko
33417	EQS F
33418	EQS

The screenshot shows the 'Registrer risiko' form in the EQS ARBEIDSDEL interface. The form includes fields for 'Fra enhet: Avdeling for kvalitet og virksomhetsstyring', 'Til enhet: Avdeling for kvalitet og virksomhetsstyring', and 'Skjema: Velg skjema'. A dropdown menu is open, showing 'Velg skjema' and 'RISIKOSKJEMA HNT'. Red arrows point to the 'Til enhet' field and the 'RISIKOSKJEMA HNT' option in the dropdown.

Registrer risiko

Fra enhet: Avdeling for kvalitet og virksomhetsstyring
 Til enhet: Avdeling for kvalitet og virksomhetsstyring * v
 Skjema: RISIKOSKJEMA HNT v
 Tittel: Tittel hentes ved registrering
 Risikoansvarlig: Ove Arne Pedersen

Risikovurdering

Tittel: * ?
 Risikoområde/prosess: * Drift v ?
 Organisasjonstilhørighet: Velg enhet Enhet v ?
 Dato: *
 Vedlegg: Velg fil Ingen fil valgt

Vurderingsområde

Pasientsikkerhet Informasjonssikkerhet og personvern
 HMS/ arbeidsmiljø Ytre miljø
 Kapasitet Straff, sanksjoner og erstatningsansvar
 Drift/ tjenesteproduksjon Økonomi
 Tillit og omdømme

Risikohendelse/risikokilde:

Potensielle årsaker:

Hovedkonsekvens av risikohendelsen:

Eksisterende risikoreducerende tiltak:

Kort tittel da den gjenbrukes mange ganger. Mer forklarende tekst kan skrives i rapporten.

Velg type prosess blant:
 Strategiske mål
 Topp 10 risiko
 Styringsmål
 Drift
 Prosjekt

Valget påvirker graderingen av sannsynlighet

Velg aktuelle vurderingsområder («konsekvensområde»). For hvert område kommer det et valgfelt for alvorlighet av konsekvens (neste side). En kan krysse av for flere områder.

Skriv inn en av de uønskede hendelsene eller farene som er bestemt skal risikovurderes. Det benyttes et nytt risikoelement («skjema») for hver risikokilde (hendelse/fare).

Beskriv potensielle årsaker til hendelsen/faren

En risikohendelse kan ha flere hovedkonsekvenser som om ønskelig kan vurderes hver for seg (i egne risikoelement). Konsekvensene detaljeres nedenfor under hvert vurderingsområde (neste side)

Beskriv hvilke risikoreducerende tiltak som allerede er satt i drift og virker (både sannsynlighets og konsekvens reduserende tiltak).

Sannsynlighet

Sannsynlighet

Velg hensiktsmessig tidsperspektiv for sannsynlighetsvurderingene (1, 3 eller 10 år).

Da kommer det opp en forklaring på sannsynlighetsgradene.

Velg sannsynlighetsgrad for at risikohendelsen inntreffer.

Begge valgene brukes deretter på alle vurderingsområdene i samme risikoelement.

Skriv helst en begrunnelse i fritekstfeltet for valget av sannsynlighet.

Sannsynlighet		EX.: DRIFT		
* ☐ Tidsperspektiv 1 år ☐ Tidsperspektiv 3 år ☒ Tidsperspektiv 10 år				
Svært lav Hvert tiende år eller sjeldnere hørt om.	Lav Ett til ti år mellom hver hendelse.	Middels 1-10 hendelser over en tiårs periode.	Høy 10-100 hendelser over en tiårs periode	Svært høy Flere enn hundre hendelser over en tiårs periode.
Sannsynlighet		* ☒ Svært lav ☐ Lav ☐ Middels ☐ Høy ☐ Svært høy		
Begrunnelse: <input type="text"/>				

Sannsynlighet		Ex.: STYRINGSMÅL		
* ☒ Tidsperspektiv 1 år ☐ Tidsperspektiv 3 år ☐ Tidsperspektiv 10 år				
Svært lav Estimert 0-10 % sannsynlig i målperioden	Lav Estimert 10-35 % sannsynlig i målperioden	Middels Estimert 35-65 % sannsynlig i målperioden	Høy Estimert 65-90 % sannsynlig i målperioden	Svært høy Estimert 90-100 % sannsynlig i målperioden
Sannsynlighet		* ☒ Svært lav ☐ Lav ☐ Middels ☐ Høy ☐ Svært høy		
Begrunnelse: <input type="text"/>				

Sannsynlighet forts.

Det er en egen spesifisering av sannsynligheten for hvert risikoområde/ prosess.

Valgene er: drift, prosjekt, strategiske mål, topp 10 risiko eller styringsmål.

Ovenfor er vist for drift og styringsmål.

Dersom man finner at spesifiseringene er vanskelig å forholde seg til, kan man gjøre vurderingene bare basert på subjektiv vurdering av sannsynlighetsgradene (svært lav, lav, middels, høy og svært høy), og skive også det i fritekstfeltet «Begrunnelse»

Man kan også (unntaksvis) velge en annen spesifisering av frekvens eller hyppighet for hver sannsynlighetsgrad, da beskrives valgene også i fritekstfeltet.

Husk å velge |Lagre utkast|.

Konsekvens

Konsekvens

Kryss av for antatt konsekvensgrad og begrunn/utdyp/underbygg gjerne valget av konsekvensgrad i fritekstfeltet.

Risikofargen til høyre er den fargen/ det risikonivået hendelsen får i risikomatrisen.

Risikonivået er en funksjon av valgene for sannsynlighet og konsekvens for det valgte vurderingsområdet

Sannsynlighet

* Tidsperspektiv 1 år Tidsperspektiv 3 år Tidsperspektiv 10 år

Svært lav Hvert tredje år eller sjeldnere hør om.	Lav 1 til 5 hendelser hvert 3. år.	Middels 6-20 hendelser per 3. år.	Høy 21-100 hendelser per 3. år	Svært høy Flere enn hundre hendelser over en tre års periode.
---	--	---	--	---

Sannsynlighet Svært lav Lav Middels Høy Svært høy

Begrunnelse:

Konsekvens og risikonivå for Pasientsikkerhet:

Ubetydelig Ingen eller ubetydelig skader.	Liten Kortvarige eller små skader, eller for få personer.	Moderat Skader av middels alvorlighet eller varighet, eller for et betydelig antall personer.	Alvorlig Skader av alvorlig eller vedvarende karakter, eller for mange personer.	Svært alvorlig Kritiske skader eller tap av liv, eller for svært mange personer.
---	---	---	--	--

* Ubetydelig
 Liten
 Moderat
 Alvorlig
 Svært alvorlig

Konsekvens og risikonivå for Drift/ tjenesteproduksjon

Ubetydelig Minimal innvirkning, tilnærmet normal drift.	Liten Liten eller kortvarig reduksjon i tjenesteleveranse.	Moderat Betydelig reduksjon av tjenesteleveransene eller middels varighet .	Alvorlig Omfattende eller langvarig reduksjon av tjenesteleveransene.	Svært alvorlig Fullstendig eller langvarig tap av tjenesteleveransene.
---	--	---	---	--

* Ubetydelig
 Liten
 Moderat
 Alvorlig
 Svært alvorlig

Risikobilde – nå og fremtidig

Risikobilde - med eksisterende [?] tiltak:

Pasientsikkerhet

Drift/ tjenesteproduksjon

Ønsker å vurdere samlet veid risiko - med eksisterende tiltak? [?]* Ja Nei

---

Forslag til nye riskoreduserende tiltak: [?]

Ønsker å vurdere restrisiko etter foreslåtte nye tiltak? [?]* Ja Nei

---

Ønsker å vurdere restrisiko etter utførte nye tiltak? [?]* Ja Nei

---

Bildet viser risikoen pr vurderingsområde på vurderingstidspunktet for den vurderte risikohendelsen

Når det er mange vurderingsområder ved samme risikohendelse, kan det være praktisk å ha en samlet risiko for risikohendelsen.

Skriv inn alle nye realistiske riskoreduserende tiltak (som reduserer konsekvens og/eller sannsynlighet). Vurder så den nye sannsynligheten og konsekvensen dersom de foreslåtte tiltakene blir satt i verk og virker. Senere kan man vurdere restrisikoen ut fra de tiltakene som faktisk ble satt i verk og virker.

Tiltaksfunksjonen

Risikoskjemaene har samme kraftige tiltaksfunksjon (med ansvarlig, frister og e-post melding) som avviksmeldeskjemaene. Tiltakene settes inn i rapportmalen vha. filter.

Nytt tiltak

Tiltakstittel:

Tiltaksutfører:

Tiltaksgodkjenner:

Skal evalueres:

Frist for tiltaket:

Beskrivelse av nytt tiltak:

Velg fil

Registrering av flere risikoelementer

Registrer risiko

Lagre utkast

Risikoelementet ble registrert med ID 43817.

Ansvarer for ditt risikoelement ble tildelt Ove Arne Pedersen.

[↗ Registrer ny risiko på samme skjema](#)

Når skjemaet/risikoelementet er utfylt klikk på |Registrer risiko|. Risikoelementet registreres da og får et unik ID nr. Eventuelt kan man velge |Lagre utkast| for å arbeide videre senere.

Du vil nå få tilbud om å registrere ny risikohendelse på samme skjema.

Klikker du på denne kommer det opp et nytt risikoelement med ferdig utfylte kopierte felt for: Tittel, Risikoområde/ prosess, Org. tilhørighet og Risikohendelse/ risikokilde (dvs. uønsket hendelse eller fare – som kan endres).

Du har samme mulighet senere under «Handlinger».

De ulike risikoelementene /skjemaene «holdes sammen» av den samme tittelen vha. filterfunksjon.

Man oppretter ett nytt risikoelement for hver uønsket hendelse eller fare (dvs. risikohendelse/ risikokilde). Hvis samme hendelse har veldig forskjellige konsekvenser innenfor samme vurderingsområde (f.eks. pasientsikkerhet) kan hver konsekvens vurderes enkeltvis i hvert sitt risikoelement.

Disse relateres / «holdes sammen» av felles tittel vha. filter

Utforming av filter

Velg «Risikooversikt».

Velg risikofilter. Bruk gjerne filteret «Standardfilter risiko, ID 2121». Du må tilpasse filteret (dvs. endre kriteriene og kolonnene) til ditt behov.

Husk å lagre med nytt filternavn (får da et eget nr).

Velg «Vis kriterier».

Her bestemmer du utvalget av risikoelementer som vises når du senere velger «Oppdater»

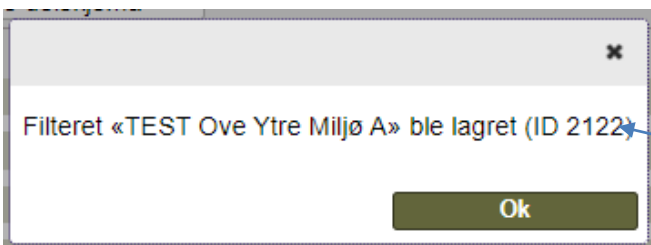
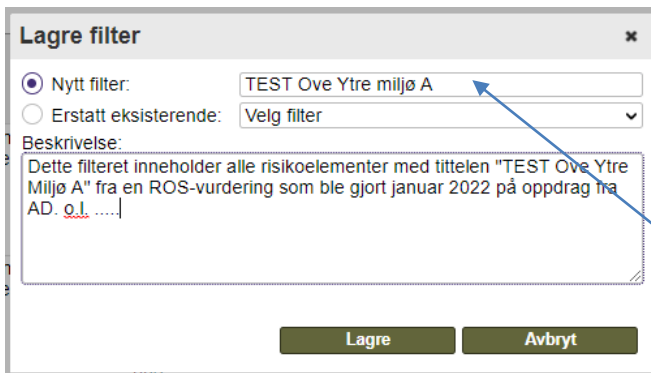
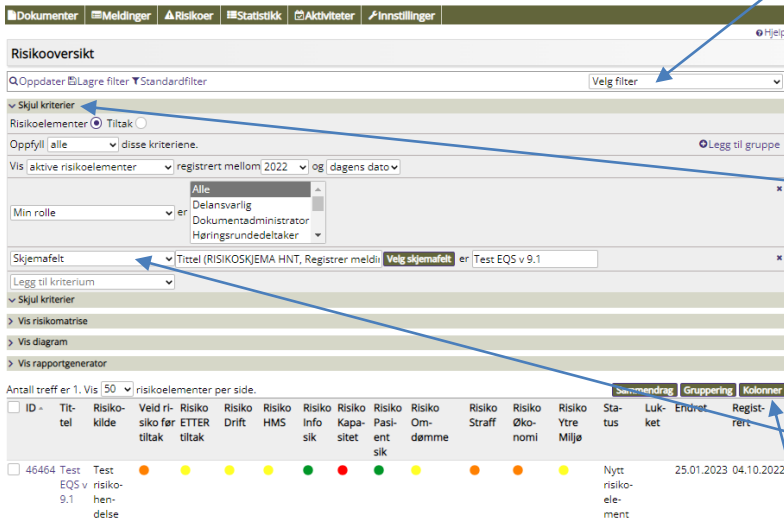
Velg «Skjemafelt» under «Legg til kriterium», velg «Tittel» og skriv inn nøyaktig tittelen til din ROS-vurdering, dvs. den tittelen som står på alle risikoelementene i ROS-vurderingen

Velg «Oppdater»

Filteret vil nå vise en samlet oversikt over risikoen til alle risikoelementene som har tittelen du har skrevet inn. Du kan ta bort og sette inn nye kolonner (klik på «Kolonner»).

Velg «Lagre filter» og «Nytt filter» og gi filteret et beskrivende navn, gjerne tittelen på risikoelementene.

Merk deg nummeret på filteret. Dette filternummeret brukes i rapportmalen (gjenfinnes i «Risikofilter» under «Risikoer»).

Lage filter for tiltak

Risikooversikt

Oppdater Lagre filter Standardfilter Velg filter

Skjul kriterier

Risikoelementer Tiltak

Oppfyll alle disse kriteriene. Legg til gruppe

Vis aktive risikoelementer registrert mellom 2020 og dagens dato

Min rolle er Alle

Tiltak opprettet dato er etter 01.01.2022

Skjemafelt Tittel (RISIKOSKJEMA HNT, Registrer meldi **Velg skjemafelt** er TEST Ove Ytre mijjo A

Legg til kriterium

Skjul kriterier

Vis diagram

Vis rapportgenerator

Antall treff er 1. Vis 50 risikoelementer per side. Sammendrag Gruppering Kolonner

Risikoelement-ID *	Tiltakstittel	Tiltak opprettet	Tiltak godkjent	Tiltak utført	Tiltak evaluert	Tiltaksopprettet	Tiltaksutfører	Godkjenner	Effekt av tiltak	Tiltaksfrist	Tiltaksstatus	Beskrivelse av tiltaket	Beskrivelse av utførelse
43256	Test tiltak risikoelement 43256	31.03.2022	31.03.2022	31.03.2022	31.03.2022	Pedersen, Ove Arne	Pedersen, Ove Arne	Pedersen, Ove Arne	Ønsket effekt	10.04.2022	Tiltak godkjent	-	-

Velg handling... Utfør handling

1. Velg filter nr 2125 («Tiltak standardfilter») og velg deretter «Vis kriterier»

2. Skriv inn tittelen på ROS-vurderingen «din» (nøyaktig)

3. Velg «Oppdater» og deretter «Lagre filter» som nytt filter med «Tiltak» først i navnet. Det nye filteret (nytt nr) brukes i rapporten.

Utforming av rapport

Opprett nytt EQS-dokument som vanlig med en beskrivende tittel. F.eks.: «Risikovurdering av ...».

Velg så dokumenttypen «Risikoreport Word», opprett dokumentet og velg «Rediger i egen applikasjon» (dvs. da arbeider du i praksis i Word).

Da er det bare å følge beskrivelsene i malen. Det forutsettes at det er opprettet filter som inkluderer alle de tilhørende risikovurderingene og hvis aktuelt også tiltak.

Etter at rapporten er ferdig og godkjent vil filtrene fortsatt være aktive og dynamiske, dvs. innholdet i tabellene med filterinnholdet vil endres dersom disse endres. Ønskes rapporten sikret mot endringer i tabellene legger man inn filteret som et «øyeblikksbilde». Det er en funksjon nederst i risikooversikten som gir et nytt filternr (som er statisk).

Synliggjøre og overvåke risikoutvikling

Siden tabellene i utgangspunktet er dynamiske kan dette verktøyet brukes til å overvåke og synliggjøre risikoutvikling på utvalgte områder.

NB! Bare ansatte med tilgang til risikoelementene vil se tabellinnholdet i EQS-rapporter og filterbaserte rapporter.

Vedkommende dokumentadministrator for ROS-rapporten må ha grunnleggende kunnskap om å opprette dokumenter i EQS – eller samarbeide med noen som har dette.